

Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлигининг коррупция фактлариға доир мурожаатларни кўриб чиқиш натижалари ҳақидаги йиллик ХИСОБОТ

I. Умумий маълумот

Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлигига коррупция фактлариға доир 6 та мурожаатлар келиб тушган жумладан, Агентликнинг “Дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техника экспертизаси ва стандартлаштириш давлат маркази” ДУК мурожаатларнинг умумий сони 173 тани ташкил этди.

Шундан:

- 1 таси Агентликнинг “@Stop_corruptionbot” телеграм канали орқали;
- 178 бошқа алоқа манбаалардан келиб тушган мурожаатлардан иборатдир.

II. Кўриб чиқиш натижалари

Ўтган даврда, юқоридаги алоқа каналлари ва юридик корхоналар орқали келиб тушган **179-та** мурожаатлар асосида тегишли тартибда хизмат ва бошқа таҳлилий текширишлар ўтказилиб, шулардан **78-та** текширувларда аниқланган салбий ҳолатлар юзасидан шакллантирилган хужжатлар ўрнатилган тартибда Хукуқни муҳофаза қилиш органларига юборилди, шундан **60** таси прокуратура ва **18** таси Божхона органларига юборилган. **1-нафар** ходим жиноий жавобгарликка тортилган (Қорақалпоғистон Республикаси худудий бўлинмаси ходими А.Сержанов), **6-нафар** тизим ходимларига “хайфсан” интизомий чораси кўрилган, жумладан, Давлат маркази Андижон вилояти шўъба корхёнаси томонидан “Merrymed Farm” MChJ корхонасига “МЕРОКСАМР инъекцион эритма тайёрлаш учун кукун 0,5г №10 (1x10) флакон” дори воситасига мувофиқлик сертификати амалдаги меъёрий хужжатлар талабига зид равишда берилганлиги аниqlаниб, хизмат текшируви яқунлари асосида “Merrymed Farm” MChJ корхонасига “МЕРОКСАМР порошок для приготовления инъекционного раствора 0,5г №10 (1x10) флаконы” дори воситаси учун берилган мувофиқлик сертификати бекор қилинган, Агентликнинг 07.11.2022 йилдаги 25-20/3431-сонли хати орқали “Merrymed Farm” MChJга мазкур “МЕРОКСАМР инъекцион эритма тайёрлаш учун кукун 0,5г №10 (1x10) флакон” дори воситасини қонунчиликда ўрнатилган тартибда зудлик билан муомаладан чиқариш ва белгиланган муддатда (30 кун мобайнида) йўқ қилиш тўғрисида кўрсатма берилган.

Ушбу хизмат текшируви натижаси билан, Давлат маркази Андижон вилояти ШК директори Н.Маматовга нисбатан Давлат марказининг ҳамда Давлат маркази Андижон ШК Сертификатлаштириш органи раҳбари

Ж.Турдиев, экспертлар И.Алимохунов ва Х.Расуловларга нисбатан Андижон вилояти ШКнинг тегишли буйруғларига кўра, “ҳайфсан” интизомий жазоси қўлланилган.

Шунингдек, Давлат марказининг Қашқадарё вилояти ШКда бухгалтерия ҳисобининг юритилиши ҳамда харажатларнинг таҳлилида бир катор камчиликлар аниқланиб, камчиликларга йўл қўйгани учун ШК директори Н.Мукимова ва бош ҳисобчи Д.Булатоваларга нисбатан “ҳайфсан” интизомий жазоси қўлланилган.

Давлат маркази томонидан Давлат божхона қўмитаси ва унинг тизимидағи бўлинмаларнинг 18 та мурожаатига кўра 47 та юридик шахсларга юборилган хатларнинг ҳаққонийлиги бўйича ўрганишлар ўтказилганда, 27 дона хатлар Давлат марказидан рўйхатдан ўтмаганлиги, яъни расмийлаштирилмаганлиги (қалбакилиги) аниқланган ва тўпланган хужжатлар қонуний чора кўриш учун божхона хизмати идоралариға тақдим этилган.

Давлат марказига ўтган даврда Адвокатлик бюроларининг 38 та мурожаатининг 3 таси бўйича, Чет эл ваколатхоналарининг 20 та мурожаатининг 5 таси бўйича; Юридик ва жисмоний шахсларнинг 43 та мурожаатининг 4 таси, Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги 54 та мурожаатининг 44 таси бўйича аниқланган сифатсиз, қалбакилаштирилган, контрафакт дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техникалар юзасидан тўпланган материаллар Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Иктисадий жиноятларга қарши курашиш департаментига юборилган.

4-та мурожаатларни ўрганиш натижалари бўйича Фармацевтика соҳаси хизматлари сифати ва назоратини янада кучайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланиб, амалиётга жорий қилинган.

III. Минималлаштириш чоралари

Юқоридагилардан ҳамда Агентликда коррупцияга қарши курашишининг янада самарали ҳамда таъсирчан курашиш мухитини шакллантириш, шунингдек, коррупцион ҳолатларни олдини олиш мақсадида ўтган даврда қўйидаги минималлаштириш чоралари кўрилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлиси, Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган қонунлар, фармонлар, қарорлар, фармойиш ҳамда мажлис баённомалари, шунингдек, Коррупцияга қарши курашиш агентлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агенлиги раҳбариятларининг буйруғлари, кўрсатмалари ҳамда мажлислари баённомалари асосида Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашишнинг самарадор ва таъсирчан тизимини жорий қилиш мақсадида барча тизим ишчи-ходимлари томонидан ижроси мажбурий тарзжа бажарилиши лозим бўлган 17-тадан ортиқ ички меъёрий-хукуқий хужжатлар қабул қилинди ва амалиётга изчил жорий этилмоқда;

2. Тизимда коррупциявий ҳолатларни олдини олиш ҳамда фаолиятда шаффоффлик тизимини амалда жорий этиш мақсадида Агентлик ҳамда барча мансуб ташкилотларимизда исталган шахсга хукуқбузарлик ҳолати ҳақида

тўғридан-тўғри раҳбариятга ҳабар бериш имконини яратиш учун, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожатларини қабул қилувчи маҳсус “-@stop_corruptionbot” номли телеграм-бот фаолияти йўлга қўйилди, (71) 203-27-77 рақамли “Ишонч телефони” ҳамда соҳага даҳлдор коррупцион ҳолатлар бўйича тўғридан тўғри маълумот қабул қилувчи Агентликнинг “Комплаенс, молиявий назорат ва ички аудит хизмати”га бириктирилган (71) 234-15-58 рақамли телефон орқали бевосита мурожаат қилиш шароити яратилди. Шунингдек, Агентлик тизимида коррупцион ҳолатларнинг мавжудлиги, уларнинг кўринишларига баҳо бериш ҳамда ахоли фикрини ўрганиш мақсадида Агентликнинг расмий www.uzpharmagency.uz сайтида доимий ишловчи аноним сўровнома ўтказиши бўйича саҳифа жойлаштирилди;

3. Агентлик тизимида коррупцияга карши кураш тамойиллари ҳамда халқаро стандартлар талабига мувофиқ равища 2021 йил 1 сентябрдан агентлик тизимида мавжуд барча бўш (вакант) лавозимларга малакали мутахассисларни очиқ танлов тамойиллари асосида ишга қабул қилиш амалиёти жорий этилди. Натижада, ўтган даврда мавжуд вакант ўринларни тўлдириш бўйича шаффоф ва адолатли тарзда олиб борилаётган очиқ танловларда 1805 нафар (шундан 2021 йилда 877 нафар, 2022 йил 11 ойда 1228 нафар) даъвогарлар иштирок этган ҳолда, уларнинг 64 нафарига (шундан 2021 йилда 31 нафар, 2022 йил 11 ойда 33 нафар) ўзлари ҳоҳлаган лавозимларга қабул қилиниб, фаолият юритиш имконияти берилди. Агентликнинг марказий аппарати ва ҳудудий бўлинмалари ҳамда берилди. Агентликнинг марказий аппарати ва ҳудудий бўлинмалари ҳамда идоравий мансуб ташкилотларда ишга қабул қилинган жами 64 нафар номзодлар мазкур лавозимларга муносиблиги юзасидан номзодлар текширувидан ўтказилди. Шунингдек, ишга қабул қилинган 64 нафар ходимлар билан Агентликнинг коррупцияга қарши курашиш соҳасига оид Агентликнинг ички норматив-хукуқий хужжатлари билан уларнинг имзолари асосида батафсил таништириш ишлари олиб борилди. Ишга янги қабул қилинган ҳамда ротация қилинаётган барча ходимлар ҳамда барча ишловчи ходимлар томонидан уларнинг шахсий жилди янгилangan ҳолда расмийлаштирилиши ҳамда манфаатлар тўқнашуви декларацияси тўлдириб борилиши тизими жорий қилинди. Агентликнинг марказий аппарати ва ҳудудий бўлинмалари ҳамда идоравий мансуб ташкилотларда йиллик декларациялар тўлдирилди. Шунингдек, Давлат марказида умумий ходимлар ўртача сони 452 тани ташкил этиб, манфаатлар тўқнашувининг йиллик декларацияси тартиб таомилларидан 452 таси ўтди, ёки рўйхатдаги ходимларнинг 99,9 фоизини ташкил этади.

4. Агентлик тизимида ишга қабул қилинаётган ва ишловчи барча ишчи ходимлар билан тузилган меҳнат шартномаларига қўшимча равища 3.1. банд, “и” хатбоиси киритилиб, барча ишчи-ходимлар ушбу меҳнат шартномаси бўйича ўз хизмат вазифаларини бажараётганда қуйидагиларга риоя этиши шартлиги келтирилган:

—коррупциявий хатти-ҳаракатларга қатнашмаслик, шу жумладан гайриқонуний имтиёзларни олиш ёки бошқача тарзда гайриқонуний мақсадларда ўзининг ёки бошқа шахсларнинг ҳаракатлари ёки қарорларига

тъсир қилиш учун пул маблағлари ёки бошқа қимматликлар кўринишида пора таклиф қилмаслик, бевосита ёки билвосита пора олишга розилик бермаслик ва пора олмаслик, бирор-бир шахс фойдасига ёки бирон-бир шахс хизматларидан фойдаланмаслик, мол-мулк ёки мулкий хуқуқларни олмаслик, шунингдек, ўз ваколатларини сустеъмол қилмаслик;

-атрофдаги шахслар томонидан коррупцияга оид хукуқбузарликларни содир этиш ёки унда қатнашишга тайёргарлик кўриш сифатида баҳоланиши мумкин бўлган хулқ-атвордан ўзини тийиш.

Шунингдек, коррупцияга оид хукуқбузарликларни содир этиш ёки унда қатнашишга тайёргарлик кўриш сифатида баҳоланиши мумкин бўлган хулқ-атвордан ҳар қандай ишчи-ходим ўзини тийиши юзасидан улар томонидан расмий “кафолат хати” тақдим этиши амалиёти жорий қилинган.

5. Ўтган даврда, коррупцияга қарши курашиш бўйича ички идоравий хужжатлар билан танишириш, коррупцион холатларнинг мавжудлиги, уларнинг олдини олиш ҳамда бартараф қилиш ҳамда бошқарувга оид коррупцион жиноятлар моҳияти ва уларнинг оқибатлари масалалари юзасидан агентликнинг 696-нафар ишчи-ходимлари ҳамда бошқалар (фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи, улгуржи ва чакана сотувчилари, жамоатчилик кенгаши аъзолари, ОАВ, Хукуқ муҳофаза қилиш органлари ва аҳоли вакиллари) иштирокида 12 та профилактик тадбир (ўқув-семинар)лари оффайн+онлайн шаклларида ўтказилди. Шунингдек, Жорий йилнинг 29 сентябрида Агентлик томонидан соҳа тадбиркорлари билан мuloқot тадбирида Агентликнинг коррупцияга қарши сиёсати тақдимоти ўтказилди.

6. Коррупцияга қарши кураш меъёрлари мавзусида 610 та кўргазмали-хукуқий тарғибот ахборот-тарқатма материаллари тайёрланди ва ишчи-ходимлар ҳамда соҳа вакилларига тарқатилиб, жумладан, “Таклиф қилма, қабул қилма, порахўрлик йўқ”, “Коррупция занжирини кесиб ташланг”, “Коррупция – пул орқали юқадиган касаллик”, “Ёдда тут! Порахўрлик билан кураш ҳамма учун ҳам вазифа, ҳам қарзdir”, “Чеккада кузатиб турма, хабар бер, бу жуда муҳим” каби мавзуларидаги шелфтокер ҳамда “Коррупция бу - хокимиятнинг коррозияси” ва “Дача взятки лишает свободу и будущего” каби мавзулардаги лифлет кўринишидаги тарқатма материаллар агентлик тизими маъмурӣ биноларининг барча хизмат ва умумфойдаланиш хоналари ҳамда йўлакларига жойлаштирилди. Шунингдек, Агентлик биносининг 1-чи қаватида (ташриф буюрувчи аҳоли ва бошқалар билан мuloқot ўтказиш жойларида) эълонлар доскаси, коррупция аломатлари оқибатлари бўйича ишлаб чиқилган видеолавҳаларни доимий равишда кўрсатиб турувчи монитор-телевизор, 2-3 қаватларда эса, коррупцияга қарши курашиш мавзусида 6-та осма стендлар жойлаштирилди.

7. Агентлиқда коррупция хавфи юқори бўлган функцияларни баҳолаш ва ушбу хавфларни бартараф қилиш юзасидан изчил ишлар олиб борилмоқда. Дастробки таҳлилларда, яъни, 2021 йилда коррупция хавфи юқори сифатида 6-та функциялар бўйича 18-та коррупция хавфи юқори бўлган лавозимлар расман белгилаб олиниб, уларни бартараф қилиш бўйича дастур

ишлиб чиқилған бўлса, 2022 йилга келиб, ушбу жараён агентлик тизими миқёсида кенг қамровли тарзда қайта ташкил қилиниб, меъёрий-хуқуқий хужжатлар бўйича агентликка белгиланган 6-та мухим вазифалар ҳамда 37-та функциялардан келиб чиқиб, уларнинг барчаси мажбурий тартибда коррупция хавфи бўйича қайта баҳоланди. Хавф-хатарларни баҳолаш Агентликнинг марказий аппарати ва ҳудудий бўлинмалари ҳамда идоравий мансуб ташкилотлари билан биргаликда тегишили услубиётга мувофиқ тўлиқ амалга оширилди.

Ҳозири кунда, ушбу вазифа ва функцияларни бажариш юкланган агентликнинг бошқарма, бўлим ва бўлинмалари, шунингдек, агентлик тизимидағи ташкилотлар тузилмаларида мавжуд лавозим бирликлари кесимида коррупция хавфининг мавжудлиги юзасидан қайта баҳолаш ва улардаги коррупция хавфини камайтириш ҳамда тўлиқ бартараф қилиш юзасидан дастур лойиҳаси ишлиб чиқилмоқда. Агентликнинг ушбу йигма дастур лойиҳаси тўлиқ ишлиб чиқилиб, Коррупцияга қарши курашиш агентлигига кўриб чиқиш ва келишиш учун тақдим қилиниши ҳамда тасдиқланиши, келгусида эса, ушбу дастурни тўлиқ бажариш амалиётига ўтишлик кўзда тутилган.

Ўтган даврда, коррупция хавфи юқори бўлган функциялар ва лавозимлар бўйича хавф-хаталарни камайтириш юзасидан дастлабки дастур асосида бир қанча ташкилий чора-тадбирлар олиб боримоқда.

Жумладан, аниқланган коррупциявий хавф хатарларни тартибга солиш мақсадида, Дори воситалари ва тиббий буюмларни ишлиб чиқариш ва улгуржи реализация қилиш фаолиятини лицензиялашда экспертларнинг тадбиркорлик субъектига ташрифи жараёнларини кузатиш имконини берувчи ички электрон дастури ишлиб чиқилди ва уни жорий қилиш бўйича тест синовлари ўтказилмоқда.

Шунингдек, коррупциявий хавф хатарларни тартибга солиш мақсадида, Дори воситалари ва тиббий буюмларни чакана реализация қилиш фаолиятини лицензиялашда экспертларнинг тадбиркорлик субъектига ташрифи жараёнларининг шаффофлигини таъминлаш мақсадида экспертлар суратга оловчи веб-камералар билан таъминланди ва ушбу жараёнларни интеграциялашган ҳолда кузатиш ҳамда қайт этиш имконини берувчи ички электрон дастури ишлиб чиқилмоқда, бунинг учун Ҳудудий бўлинмалар экспертларини экспертиза жараёнларини қайт этиш планшетлари харид қилинди ва уларга ўрнатиладиган дастур жараённинг тўлиқ шаффофлиги ҳамда келгусида маълумотлар электрон базасига сақлаш учун интерграциялатирилиши кўзда тутилган.

Дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техникани давлат рўйхатидан ўтказиш ҳамда рўйхатдан ўтказилганлик гувоҳномасини бериш жараённинг электрон хужжат алмашинуви тизимини яратиш бўйича маҳсус рақамлаштирилган дастур ишлиб чиқилди.

Бугунги кунда дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техникани давлат рўйхатидан ўтказиш, рўйхатдан ўтказилганлик тўғрисида гувоҳномалар бериш Дори воситалари Давлат марказининг

<https://uzpharminfo.uz/> ахборот тизими орқали фақат электрон кўринишда бевосита, инсон омили иштирокисиз қабул қилинмоқда:

- дори воситаларини давлат рўйхатидан ўтказиш ушбу жараёнда шаффоффликни таъминлайдиган, ариза берувчи томонидан дори воситаларининг рўйхатдан ўтказиш жараёнини электрон тарзда кузатиб бориш имконини берувчи Давлат марказининг ахборот тизими орқали амалга оширилади.

- Тиббиёт амалиётида қўлланилишига рухсат этилган дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техника давлат реестри <https://www.uzpharm-control.uz/> расмий веб саҳифасига жойлаштирилган ва ундаги маълумотлар доимий равишда янгиланиб борилади.

Дори воситалари, тиббий буюмлар ва тиббий техникани сертификатлаштириш йўналишида тадбиркорлик субъектларига экспертиза ўтказиш учун боргандা мутахассисларга Планшет ёки Боди камера билан таъминлашни ташкиллаштириш ишлари амалга оширилмоқда.

Агентликнинг “Зарур амалиётлар маркази” ДУК инспекторлари йўналишида тадбиркорлик субъектларига инспекция ўтказиш учун боргандা жараённинг холислиги ва шаффоффлигини таъминлаш мақсадида видео тасвирга оловучи маҳсус Планшетлар харид килинди.

8. Агентликнинг марказий аппарат ва таркибий тузилмаларининг хўжалик шартномаларига Коррупцияга қарши қоидалар тўлиқ киритилди. Ўтган даврда тўғридан тўғри тартибда тузилган тузилган Агентликнинг 21 та ва Давлат марказининг 62 та шартномалари бўйича контрагент текширувлари ўтказилди ва текширувлар натижалари бўйича ижобий хуносалар олинди. Ўтган даврда, контрагентларни ўрганиш натижаларида ҳамда Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни талаблари асосида давлат харидларининг ўрнатилган тартибда ўтказилган харидлар натижасида Агентликда 362,47 млн.сўм, Давлат марказида 1 378,0 млн.сўм маблағлар иқтисод қилинди.

9. Агентликнинг расмий веб-сайтида коррупцияга қарши курашиш масалалари бўйича аноним-сўров ўтказилди. Сўровнома натижаларига кўра сўровда иштирок этган ходимларнинг 80 фоизи коррупция хақида маъумотга эгалиги, 70 фоиз ходим коррупция холатига иш хақининг камлиги сабаб, деб жавоб беришганлиги, 93 фоизи ходим Оммавий ахборот воситаларида коррупцияга қарши тадбирлардан боҳбарлиги ҳамда 80 фоиз ходим коррупция холатлари юзага келганда қайси ташкилотга хабар беришлари коррупция холатлари юзага келганда қайси ташкилотга хабар беришлари мумкинлиги бўйича маъумотга эгаликлари аниқланди. Ушбудан ва Ўзбекистон Республикасининг “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Қонунининг 19-модда 12 хатбошиси (“давлат органларининг мансабдор шахслари ва бошқа ходимларининг самарали ижтимоий ҳимоя қилинишини, моддий таъминот олишини ва рағбатлантирилишини таъминлаш”) талабидан келиб чиқиб, Агентликда 2022 йилда Агентлик ходимларининг самарали ижтимоий ҳимоя қилинишини, моддий таъминот олишини ва рағбатлантирилишини таъминлаш мақсадида қўшимча рағбатлантириш тизими жорий қилинди.

Коррупция ҳолатлар юзасидан мурожаатларда кўрсатиб ўтилаётган салбий ҳолатларни янада минималлаштириш мақсадида Агентлик тизимида коррупцияга қарши курашиш фаолиятини янада кучайтирилиши кўзда тутилган.

Жумладан,

-Коррупция хавфи юқори бўлган барча вазифа ва функцияларнинг мажбурий баҳолашдан ўтказилиши тўлиқ якунланган ҳолда, уларни бартараф қилиш дастурини қабул қилиш ва яқин келажакда ушбу дастур ижросини тўлиқ таъминлаш;

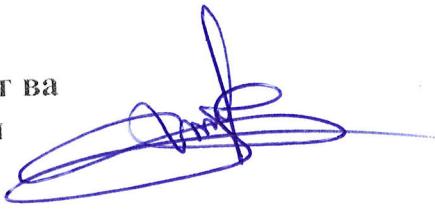
-Дори воситалари ва тиббий жихозлар ишлаб чиқарилиши, улгуржи ва чакана сотилишида рўйхатга олиш, сертификациялаш, лицензиялаш ва назорат тизимларининг тўлиқ рақамлашувини таъминлаш орқали, ушбу жараёнларда инсон омили аралашувини тўлиқ минималлаштириш;

-Дори воситалари сотувида ўрнатилган референт нархлар тизими қамровини максимал даражада кенгайтириш;

-Дори воситалари ишлаб чиқарилиши ва сотилишида уларнинг маркировкалаштирилган ҳолда сотиш ва муомалага чиқариш даражасини максималлаштириш орқали глобал равишида контрафакт ва сифатсиз дори воситалари савдосига чек қўйиш;

-Даволаш муассаларида даволанувчилар учун дори воситаларининг стационар муассаса аптекасидан ташқари бошқа каналлар орқали кириб боришини минималлаштириш орқали аҳоли учун юксак сифатли кафолатланган дори воситалари ва тиббий буюмлар билан тизимини таъминлаш.

Комплаенс, молиявий назорат ва
Ички ацдит хизмати бошлиги

Ж.Уразов